

La política econòmica del règim de Franco

**ELS ANYS 40: la postguerra,
autarquia i racionament**

Portald'Història

L'economia de postguerra

- El 5 de juny de 1939, Franco anunciava que la reconstrucció de l'economia nacional s'havia de basar en el concepte de l'autosuficiència econòmica o **AUTARQUIA**.

Concepte econòmic propi dels règims feixistes, que es basa en la reducció al mínim dels intercanvis comercials exteriors i el màxim aprofitament dels recursos propis.

“Nuestra victoria constituye ..., el triunfo de unos principios económicos en pugna con las viejas teorías liberales ...”.

Però ... El 1939

- La producció industrial era el 31 inferior a 4 anys abans.
- La producció agrícola, un 22 % inferior al 1936.
- El PIB de 1939 era només el 73 % del que tenia Espanya a l'inici de 1936.

L'economia de la postguerra II

EFFECTES SOBRE LA POBLACIÓ ...

- Els primers 5 anys del règim es van enregistrar com a mínim 200.000 morts relacionades amb malalties i desnutrició a Espanya.
- Van morir una mitjana de 25.000 persones a l'any per tuberculosi.
- Només el 1941 van morir 53.000 persones per gastroenteritis i gairebé 6.000 per febres i tifus.

Discurs de Franco a Jaén el 18 de març de 1940:

“No es un capricho el sufrimiento de una nación en un punto de su historia; es el castigo espiritual, castigo que Dios impone a una vida torcida, a una historia no limpia”.

Població espanyola i catalana

Població a Espanya

1930	23.677.000
1935	24.747.000
1940	26.014.000
1950	28.811.000
1960	30.583.000

Font_ M.T. Pérez Picazo i J. Palafox

Població a Catalunya

1930	2.791.000
1936	2.921.000
1940	2.891.000
1950	3.240.000
1960	3.926.000

Font: J. Maluquer

Població i renda per càpita

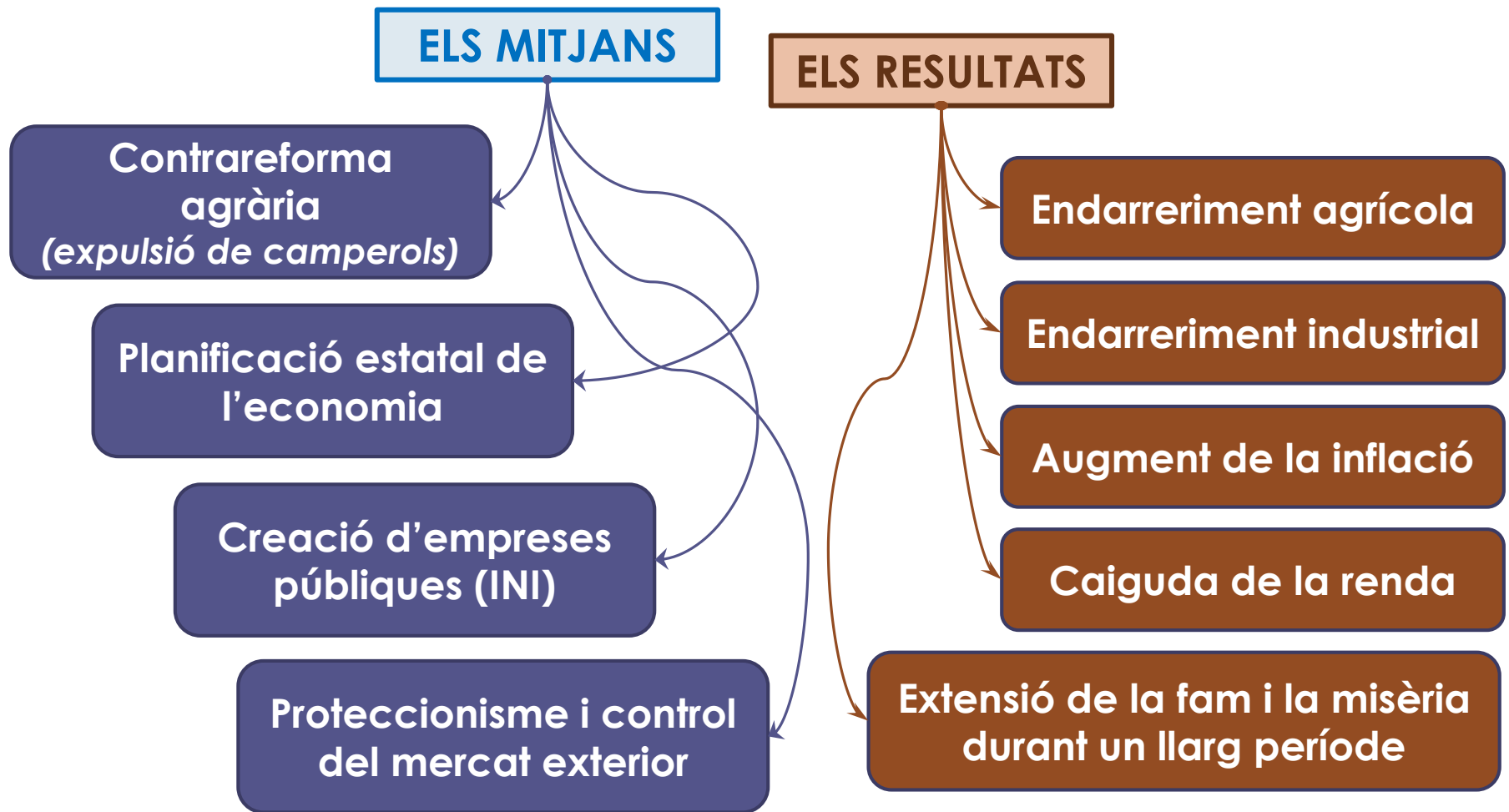
Evolución de la población y de la renta			
Años	Población total	Renta nacional (Millones de pesetas de 1953)	Renta por habitante (Pesetas de 1953)
1935	24 466 037	197 392	8 068
1940	25 768 556	166 078	6 445
1941	25 980 769	175 058	6 738
1942	26 185 344	183 821	7 020
1943	26 391 532	182 128	6 901
1944	26 697 092	185 785	6 959
1945	26 804 242	153 213	5 716
1946	27 014 245	199 338	7 379
1947	27 224 974	191 337	7 028
1948	27 436 907	184 266	6 716
1949	27 651 047	183 741	6 645

Intercanvis comercials

Índices del comerç exterior a lo largo del període autàrquico

Años	Importaciones	Exportaciones
1935	100,0	100,0
1940	55,1	48,8
1941	45,1	46,8
1942	46,4	43,3
1943	48,1	55,9
1944	41,5	72,7
1945	46,8	68,5
1946	51,8	56,5
1947	63,3	59,4

La política autàrquica

Política fiscal i pressupostària

Les despeses militars van arribar durant aquests primers 10 anys a un 40% del pressupost de l'Estat.

Política fiscal molt favorable a empresaris i propietaris, amb una càrrega impositiva molt més baixa que la republicana

El pressupost d'obres públiques es va reduir a la meitat (malgrat les destruccions de la guerra)

L'anunciada reducció de l'atur amagava grans borses de pobresa i una absoluta manca de polítiques socials

Política laboral

- La Llei va posar els treballadors sota l'obediència obligatòria de l'empresari, que va veure així pràcticament com desapareixia la conflictivitat laboral.
- Els salaris van baixar en termes absoluts, i sobretot relatius en relació als anys anteriors.
- El PIB espanyol de l'any 1934 no es va recuperar fins a l'any 1954.

La intervenció estatal sobre el sistema productiu

- Les exportacions i les importacions requereixen una autorització administrativa, a partir de la consideració d'*essencialitat*.
- Gran escassetat d'or i de divises.
- Canvi oficial “artificial” de la pesseta.

→ Encariment artificial del preu dels productes bàsics, i en especial dels combustibles (petroli)

→ Gran escassetat de béns imprescindibles per a la població i per al proveïment industrial.

→ Forta corrupció i tràfic d'influències per aconseguir subvencions i permisos d'exportació i importació.

El foment de les “indústries estratègiques”

- Fort impuls oficial a les indústries de béns d'equip.
- 1941 – Creació de l'INI (Instituto Nacional de Industria)
- Incentiu i subvenció a la producció industrial sense relació a les condicions de mercat ni a la seva rendibilitat.

→ Fort efectes inflacionistes i gran dèficit financer (augment de la despesa pública)

→ Manca absoluta de competitivitat i manteniment de formes obsoletes de producció.

→ Forta corrupció i tràfic d'influències per aconseguir subvencions i la consideració de “sector estratègic”.

